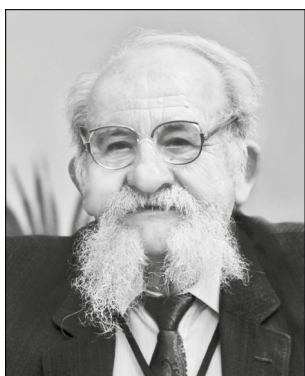


О. В. Мишанич, І. Д. Красовський, О. М. Мушинка

## Мушинка Микола Іванович



**МУШИНКА Микола Іванович** (псевд.: Микола Вірук, Микола Гнатюківський, Микола Пастушенко, Петро Ігорчук та ін.; 20. 02. 1936, с. Курів Бардіїв. округу, Сх. Словаччина – 13. 09. 2024, м. Пряшів, Словаччина) – український фольклорист, етнограф, літературознавець, публіцист, культурно-освітній діяч у Словаччині. Батько [О. Мушинки](#). Дійсний член НТШ (1989), іноземний член НАНУ (1997). Голова Асоціації українців Словаччини (від 1991). Орден «За заслуги» 3-го ступеня (1997), князя Ярослава Мудрого 5-го ступеня (2021). Закінчив Інститут російської мови і літератури Карлового університету в Празі (1959). Працював у Кабінеті україністики Університету ім. П. Шафарика в Пряшеві (1960–70). Засновник і головний редактор Наукового збірника Музею української культури у Свиднику (Пряшів, 1965–70). У 1970 звільнений з політичних причин із заборonoю працювати за фахом і друкуватися. У 1970–80-х рр. був пастухом, кочегаром; публікував свої твори за кордоном (США, Канада, Югославія, Франція). 1990 поновлений на роботі в Пряшівському університеті. Від 1992 – професор УВУ в Мюнхені. У цьому ж році в Києві захистив докторську дисертацію про життя і фольклористичну діяльність В. Гнатюка, якому присвятив низку досліджень: «В. Гнатюк – дослідник фольклору Закарпаття» (Париж, 1975), «Володимир Гнатюк: Життя та його діяльність в галузі фольклористики, літературознавства та мовознавства» (Париж, 1987; Т., 2012), «Володимир Гнатюк: Бібліографія друкованих праць» (Едмонтон, 1987) тощо.

Наукові інтереси зосереджені навколо збирання й публікації усної народної творчості українців Східної Словаччини – «З українського фольклору Східної Словаччини» (1963), «З глибини віків: Антологія усної народної творчості українців Східної Словаччини» (1967), «Срібна роса» (1975; усі – Пряшів), «Матеріальна та духовна культура південних лемків»

(Нью-Йорк, 1988); вивчення культури лемків у Польщі й русинів у Югославії; популяризації життя фольклористичної, літературної та мистецької спадщини Ф. Тихого, Ф. Главачка, Ф. Заплетала, Й. Маркова, Івана та Ореста Зілінських, Ф. Колесси, І. Панькевича, С. Рудницького, С. Дністрянського, О. Новаківського, К. Заклинського, С. Клочурака, В. Капішовського, В. Гошовського та ін. Автор передмов до фотоальбомів «Флоріан Заплетал. Дерев'яні церкви Закарпаття» (2015) та «Флоріан Заплетал. Міста і села Закарпаття» (2016; обидва – Ужгород). Упорядник видань «Збірник пам'яті Івана Зілінського. Спроба реконструкції втраченого ювілейного збірника з 1939 р.» (Париж; Сідней; Торонто; Л., 1994, співавт.), двотомників «Орест Зілінський: Літературознавчі праці з фольклористики» (співавт.) та «Орест Зілінський: Вибрані праці з фольклористики» (обидва – Київ, 2013). У наукових і публіцистичних працях відстоює самобутність культурного розвитку українців-русинів Східної Словаччини, заперечує політичне русинство, обґрунтовує культурно-історичну спільність українців Карпатського регіону. Почесний доктор, професор Ужгородського, Карпатського та Кам'янець-Подільського університетів, Національного університету «Острозька академія» та Дрогобицького педагогічного університету. [Автор статей](#), науковий консультант та рецензент ЕСУ.

## Основні праці

На чужині. Пісні про еміграцію в Америку. Пряшів, 1964; Книжковий знак шестидесятників. Бавнд Брук, 1972; Фолклор Руснацох Войводини. Нови Сад, 1976; 1988; Науковець з душею поета. Орест Зілінський. Бавнд Брук, 1983; Листи Степана Рудницького до Софії та Степана Дністрянських. Едмонтон, 1991; Політичний русинізм на практиці. Пряшів, 1992; Торонто, 1992; Русинізм на антиукраїнській основі. Пряшів, 1992; Від НТШ до УВУ. К., 1992; Академік Станіслав Дністрянський. К., 1992; Володимир Леонтович Гошовський. Л., 1992; Заповіт предків. 40 років Свята культури русинів-українців Словаччини. Пряшів, 1994; Лицар волі. Життя і політична діяльність Степана Клочурака. Уж., 1995; 2011; Володимир Січинський і народна культура русинів-українців Словаччини. Пряшів, 1996; Історія села Мацина Велика. Пряшів, 1997 (співавт.); Rešov. Dejiny obce a farnosti. Prešov, 1999 (співавт.); Лемко на фоні Радоцини. Пряшів, 2001; Голоси предків. Пряшів, 2002; Kurov v minulosti a dnes. Prešov, 2002; Ivan Paňkevič a otázka spisovného jazyka. Prešov, 2002; Олександр Духнович і наша сучасність. Пряшів, 2003; Лемко з серцем українця. Олександр Кобаса. Пряшів, 2003; Музей визвольної боротьби України у Празі і доля його фондів. Мельбурн, 2004; Прага; К., 2005; Розмови з одностумцями. Пряшів, 2004; Florian Zapletal. Život a dílo. Prešov, 2005; Kurovský rezbár. Život a dielo Andreja Pavúka. Prešov, 2006; Листування Івана Зілінського з Іваном Панькевичом. Пряшів, 2008; Цілитель тіла і душі. Михайло Качалуба. Пряшів, 2008; Národnostná menšina pred zánikom? Štatistický prehľad rusínsko-ukrajinských obcí na Slovensku v rokoch (1773) 1881–2001. Prešov, 2011 (співавт.); Rusíni-Ukrajinci jedna národnosť. Prešov, 2011; Розсадник виховання інтелігенції русинів-українців Словаччини: До 50-річчя

Пряшівської гімназії з українською мовою навчання. Пряшів, 2011; Вірний син Пряшівщини. Життя і політично-громадська діяльність Василя Капішовського. Уж., 2014; Час мовчати і час промовляти: Збірка закарпатоукраїнських народних прислів'їв Івана Югасевича з р. 1806. Уж., 2015; В орлиному леті: Каталог виставки творів Олекси Новаківського із колекції Миколи Мушинки. Пряшів, 2016; Од усней по писану літературу. Студії и огляди. Нови Сад, 2016; Ровесник Івана Франка Никифор Лещишак та його збірка лемківських народних пісень. Дрогобич, 2016; Звукові записи І. Панькевича зразків говірок і фольклору Закарпаття // Шветлосц. 2023. № 3.

## Рекомендована література

1. Красовський І. Невтомний шукач культурних скарбів // Наше слово [Варшава]. 1986. № 7;
2. Чендей І. Микола Іванович Мушинка // Закарп. правда. 1988. № 112;
3. Мишанич О. Відзив офіційного опонента про дисертацію Миколи Мушинки // Дукля. 1992. № 4;
4. Неврлий М. Всеукраїнський громадянин і науковець (до 60-річчя М. Мушинки) // Сучасність. 1996. № 6;
5. Благовісник праці: Наук. зб. на пошану М. Мушинки. Уж.; Пряшів, 1998;
6. Колеса крутяться...: Біо-бібліографія академік М. Мушинки. Кн. 1–3. Пряшів, 1998–2013;
7. Латяк Д. Вельки приятель Бачванско-сримских Руснацох // Шветлосц [Нови Сад]. 2001. № 1;
8. Бабота Л. Життя прожити – не поле перейти (до ювілею М. Мушинки) // Дукля. 2016. № 1;
9. У всякого своя доля... Розмови Ярослава Шуркали з Миколою Мушиною. Пряшів, 2016;
10. Пеленська О. Миколі Мушинці, найвідомішому українцеві Словаччини, виповнюється 85 років // Радіо Свобода. 2021. 20 лют.

### Бібліографічний опис:

Мушинка Микола Іванович / О. В. Мишанич, І. Д. Красовський, О. М. Мушинка // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-70230>. – Останнє поновлення : 13 верес. 2024.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).